

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

EDUcentrum

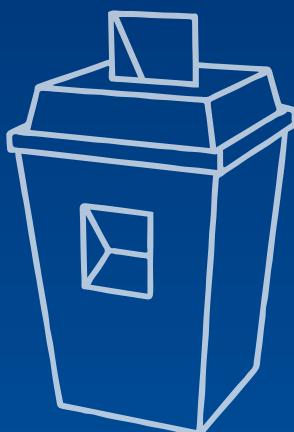

DEMOKRATICKÁ
ŠKOLA

Metodický list

Čokoláda

Časová náročnost:	90 minut
Cílová skupina:	2. ročník SŠ
Počet studentů:	25
Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda, předmět chemie
Průřezová témata:	Výchova demokratického občana Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova
Klíčové kompetence:	Kompetence komunikativní Kompetence k učení Kompetence k řešení problémů Kompetence sociální a personální
Pomůcky:	Vytištěný text, tabulka výroků k videu, obaly od čokolády, papíry A4 a A3
Klíčová slova:	Čokoláda, složení čokolády, skládkové učení, dětská práce, Vennův diagram, vzkaz
Způsob ověření:	PREZENČNÍ
Autor:	Mgr. Petra Sobotková

ANOTACE aneb O ČEM JE TATO AKTIVITA?

Tato modelová hodina chemie umožňuje studentům zamyslet se nad problematikou tématu ČOKOLÁDA. Čokoládu má každý ze studentů rád, ale většina z nich si neuvědomuje, co všechno stojí za samotnou výrobou čokolády. Během hodiny se studenti s tématem seznamují pomocí skládkového učení, zaměří se také na téma dětské práce na kakaových plantážích. Sami se zamyslí nad tím, co mají s dětmi z plantáže společného a co je pro ně odlišné. V závěru se studenti napíší vzkaz dítěti pracujícímu na plantáži.

CÍLE

Student reflektuje svoji práci.
Student shrne text, vybere klíčové informace.
Student sdílí svůj názor se svými spolužáky.
Student respektuje názory svých spolužáků.

POPIS PRŮBĚHU AKTIVITY aneb JAK NA TO?

Na začátku hodiny vyučující uvede studenty do tématu pomocí hádanky, kterou se studenti snaží uhodnout. Hádanka zní: „Každý ji na světě miluje, od dospěláků po děti. Přichází s náplní i bez ní. Necítí se zodpovědná za dětské zuby ani za pár kilo navíc. Přijde na pomoc, když jsme smutní. S ní nám je vždy líp. Kdo je ta „ona“ záhadná?“

Skládkové učení

Po uhodnutí nechá vyučující studenty, aby se náhodně rozdělili do pětičlenných skupin (domovské skupiny). Ve skupinách si na základě svých preferencí rozdělí podtémata, kterým se budou věnovat. Podtémata jsou:

Učitel studentům vysvětlí průběh následující aktivity:

- historie čokolády
- výroba čokolády
- legislativa označování čokoládových výrobků
- kolik cukru je v čokoládách, které si kupujeme?
- čokoláda a její vliv na zdraví

K daným podtématům vyučující vytiskne články – kapitoly v této bakalářské práci „Čokoláda jako jedna z preferovaných potravin“: <https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/33112/1/Bakalarska%20prace%20-%20Karolina%20Campulova.pdf>

K podtématu „Kolik cukru je v čokoládách, které si kupujeme?“ vyučující donese obaly od různých čokolád nebo informace vyhledá na internetu a předá studentům.

Vyučující následně vyzve domovské skupiny, aby se rozdělily na skupiny expertní, tzn. skupina, která se bude zabývat historií čokolády atp. Nejdřív se v expertní skupině zamyslí, co o podtématu vědí (cca 5 minut). Poté vyučující každé expertní skupině přidělí text (viz výše z odkazu). V expertní skupině si studenti text přečtou a dohodnou se, co za informace předají své domovské skupině (cca 30 - 40 minut). Následně se studenti vrací zpět do domovských skupin.

Za domovskou skupinu studenti vytvoří dle svých uvážení soupis nejdůležitějších informací, které se dozvěděli a zanesou je na papír A3 (cca 20 – 25 minut). Stejně tak za skupinu odpoví na následující otázky: *Podarilo se nám v expertní skupině text dobře shrnout? Vymysleli jsme dobrý způsob, jak své domovské skupině předat informace? Co bych příště udělal jinak?*

Následně po třídě žáci rozvěsí své informační papíry A3, kde shrnuli ty nejdůležitější informace. Skupiny obcházejí A3 ostatních domovských skupin a u každé zvýrazní podtržením 4 informace, které jim přijdou nejdůležitější.

Poté si domovské skupiny papíry A3 opět vezmou k sobě a společně si studenti sdělí, jaké informace mají zvýrazněné.

Vyučující vznese otázku: „A víte, kde a kdo sklízí kakao?“. Vyučující nechá chvíli prostor pro vyjádření studentů a poté jim rozdá tabulku „Výroky“, kde si studenti, dle svého mínění, vyplní první sloupec. Následně vyučující pustí video „Kdo sklízí kakao v západní Africe?“. Odkaz na video: https://www.youtube.com/watch?v=tyqku-4sA2w&ab_channel=Rozvojovka%C4%9Bkv%C3%ADsni

Po videu si studenti zhodnotí výroky ve druhém sloupci.

Tabulka 1: Výroky

Výroky	PŘED VIDEEM (souhlasím/nesouhlasím)	PO VIDEU (souhlasím, nesouhlasím)
Kakaové boby do čokolád, které si dnes kupujeme v obchodech, už nejsou sbírány dětskýma rukama.		
V kakaovém průmyslu pracuje na Pobřeží slonoviny a Ghaně stále 1,8 milionů dětí.		
Děti dostávají za práci na kakaových plantážích zapláceno.		
Rodinné farmy v západní Africe jsou životně závislé na pěstování kakaa.		
Děti jsou na kakaových plantážích ohroženy chemickými postřiky nebo manipulací s mačetai.		

Velké firmy, jako Nestlé, se snaží propagovat, že se na jejich výrobku nebyla zneužita dětská práce.		
Čokoládové produkty celosvětově překonaly tržbami kávu.		
Většina dětí v západní Africe pomáhá rodinám na úkor vlastního vzdělání.		
1/3 dětí se do školy zapisuje, ale přerušuje ji kvůli sklizni kaka.		
30% populace v Ghaně neumí číst a psát.		
V roce 2006 se o téma „dětská práce“ začala zajímat i EU.		
V roce 2011 se počet dětí, které ukončili základní vzdělání dostal na 70%.		

Po videu si studenti namalují do sešitu Vennův diagram. Zamyslí se nad sebou a nad dítětem z plantáže a zkusí napsat, co mají společného.

Na úplný závěr studenti napíší vzkaz dítěti z kakaové plantáže. Zadání zní: „Co bys chtěl/a po zhlédnutí videa vzkázat dítěti, který pracuje na kakaových plantážích.“. Minimem je 5 smysluplných vět.

CO UKÁZALA PRAXE A REFLEXE?

Vzkazy a práce s videem byly novou aktivitou a velmi zdařilou. Studenti pracovali po celou dobu velmi intenzivně.

DALŠÍ POZNÁMKY, TIPY NEBO DOPORUČENÍ

Doporučila bych vyučujícím, kteří si budou připravovat texty ke skládkovému učení, aby si texty upravili a zkrátili, aby jejich čtení a analýza nezabraly více než půl vyučovací hodiny.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

